

Implicitna pedagogija kao vrijednosna orijentacija odgojitelja

Radionica na stručnom skupu za
odgojitelje

Agencija za odgoj i obrazovanje, Podružnica Osijek

Nova Gradiška, 24. travnja, 2012.

Slatina, 25. travnja, 2012.

Pripremila: Ana Tomac, dipl. pedagoginja

Struktura radionice

- ***Uvod*** : Sve je u očima promatrača (5 min)
- ***Aktivnost za zagrijavanje*** : Zlatne riječi (5 min)
- ***Kako odgovoriti izazovima vremena*** : Svijest o kvaliteti; Vanjske i unutarnje odrednice kvalitete (10 min)
- ***Vježba*** : Pitanja za samoprocijenu odgojitelja (30 min)
- ***Implicitna pedagogija odgojitelja*** (5 min)
- ***Vježba***: Moja slika o djetetu kao indikator kvalitete moga rada (27 min)
- ***Zaključak*** : kako se implicitna pedagogija mijenja u reflektivnu praksu (5 min)
- ***Završna vježba*** : Napiši sam sebi poruku za kraj služeći se zlatnim riječima (3 min)

“Sve je u očima
promatrača”
ili
“Dva pogleda
na budućnost”

Slika 1 (V. Sreća : Život kao igra)

- Svijet pun paradoksa
- Gradimo sve više zgrade, a sve smo nižeg praga tolerancije.
- Autoceste su sve šire, a pogledi na svijet se sužavaju.
- Daju nam više obrazovanja, a manje smisla.
- Više znamo a slabije prosuđujemo.

- Raste broj lijepih kuća i razorenih domova
- Sve je više medicine, a sve manje zdravlja
- Pijemo previše, pušimo previše, smijemo se premalo, vozimo prebrzo.
- Jedni pate zbog gladi a drugi zbog bolesne debljine.
- Raste broj visokih ljudi i sitnih duša.

- Bili smo na Mjesecu a imamo problem upoznati najbliže susjede.
- Osvajamo Svemir, a izmiče nam neistraženi svemir u nama.
- Okruženi smo materijalnim bogatstvom i duhovnom prazninom.

Slika 2) (članak iz Jutarnjeg lista – FRAPANTNE TVRDNJE AMERIČKIH ZNANSTVENIKA)

- Živimo u boljem, zdravijem , bogatijem i manje nasilnom svijetu nego u prošlosti.
- Obilje je postalo svima nadohvat.
- Živimo u najmiroljubivijoj eri od kada postoji naša vrsta.
- Nasilje je danas najmanje, a osobna sloboda najveća.
- Tijekom prošlog stoljeća smrtnost među djecom pala je za 90%

- Prosječan ljudski vijek produljio se za 100%
- Siromaštvo se u proteklih 50 godina smanjilo više nego u proteklih 500 godina
- Većina ljudi u SAD u koja živi ispod granice siromaštva ima telefon, wc, tekuću vodu, klima uređaj i TV.

- Pripadnik afričkog plemena Masai danas ima mobitel i bolje mobilne komunikacije nego američki predsjednik Ronald Regan prije 25 godina.
- Posjeduje li ratnik plemena Masai smartphone s Googlom ima pristup većem broju informacija nego predsjednik Bill Clinton prije 15 godina. Samo 20 godina prije takva tehnologija koštala je više milijuna dolara.

Zašto mislimo loše?

- Nas mozak daje prioritet lošim vijestima.
- Mozgu ništa nije važno toliko koliko naše preživljavanje.
- Amigdala je naš sustav za uzbunu koji stalno skenira okoliš u potrazi za bilo čime što će nam ugroziti opstanak.

AKTIVNOST

- Na samoljepljive papiriće ispišite 15 riječi koje su jako važne, osobite, česte u vašem životu.
- Na jedan papirić pišete samo jednu riječ.

- Dobili smo najznačajnije riječi vašeg života
- To su **Vaše zlatne riječi.**,
- Kako se osjećate kada ih izgovarate ili slušate?
- Kakvim se riječima najčešće služite u svom govoru? Jesu li to riječi koje ohrabruju?
- Iskazuju li vaš optimizam, dobronamjernost, vedrinu?

Kvaliteta

- Kvaliteta je svojstvena svim oblicima ljudskog života i rada
- Svijest o kvaliteti roba i usluga sve je prisutnija.
- Upravljanje kvalitetom je trajni proces koji neprestano traži implementaciju novih znanja, a ona pak traže cjeloživotnu permanentnu edukaciju.

Kvaliteta vrtiča-imperativ!

- Smijemo li se oglušiti na činjenicu da dijete ima pravo na najbolje?

Vanjske varijable kvalitete vrtića

- Prostor
- Oprema
- Materijali i igračke
- Broj djece na jednu odraslu osobu
- Veličina i dobni sastav odgojne skupine
- Obrazovanje odgojitelja

Kvalitetan kontekst vrtića

(Slunjski, E.)

Bogato
okruženje

Fleksibilna
organizacija
vremena

Uvažavajuća
komunikacija

Povjerenje u dijete, shvaćanje
djeteta kao inteligentne i
kompetentne osobe

Kakav odgojitelj želim biti?

Vježba 1: Kakav odgojitelj želim biti

– Individualno odgovaramo na pitanja:

1. Što je za vas odgoj?
2. Kakvo dijete želite odgojiti?
3. Kakav odgojitelj želite biti?
4. Kakav odgojitelj ne želite biti?
5. Što je za vas uspješan odgoj? Po čemu to znate?
6. Što je za vas najveća pogreška u odgoju?
7. Vaš motto ili poslovice o odgoju!

- Nakon individualnog rada, razmjenjujemo odgovore u manjim grupama (od 3 do 5 članova)
- Stvaramo zajedničku listu svoje grupe.
- Stvaramo zajedničku listu svih sudionika radionice.
- Kako je bilo dogovoriti zajedničke vrijednosti?
- Bi li odgojitelji jednog vrtića mogli imati jedinstvene odgovore? Zašto?

Implicitna pedagogija odgojitelja

- Shvaćanje odgoja koje se kod pojedinca formira pod utjecajem svog osobnog iskustva, sustava vrijednosti i stavova u koje duboko vjeruje i koje može biti u raskoraku od eksplicitne, službene pedagogije.
- Pojedinač obično nije svjestan da često govori jedno a radi drugo.

Implicitne slike utječu na :

- Opažanje i tumačenje pedagoških situacija
- Ponašanje i djelovanje u tim situacijama

Vježba 2) : Radim li onako kako mislim da radim

- U manjim skupinama od po 5 članova razmatramo konkretne primjere iz prakse koji se odnose na slijedeće situacije:
 1. Individualiziran pristup djetetu
 2. Primjerena komunikacija
 3. Odabir primjerenih aktivnosti i strategija poučavanja

- 4 Stvaranje pozitivnog ozračja
- 5 Uvažavajuća slika o djetetu
- 6. Fleksibilna vremenska dimenzija
- Glasnogovornici manjih skupina iznose zaključke
- Postoji li razlika između eksplicitne i implicitne pedagogije

1) Individualiziran pristup djetetu:

- Po čemu se u vašoj skupini može vidjeti da ste osigurali individualiziran pristup djetetu?
- Treba li imati jednaka mjerila za svu djecu? Zašto?
- Trebaju li sva djeca u vrtiću spavati?

2) Primjerena komunikacija

- Zašto najčešće dolazi do sukoba u skupini? Kako ih rješavate?
- Koliko vam je važno da dijete bude pristojno?
- Po čemu se u vašoj skupini može vidjeti da ste vi odgojitelj koji sluša dijete?

3) Odabir primjerenih aktivnosti i strategija poučavanja

- Na koji način stvarate priliku za neformalno učenje?
- Kako dijete motivirate na aktivnost a kako ga potičete?
- Što se u vrtiću radi uvijek isto a što drugačije?
- Robujete li tematskom planiranju?

4) Stvaranje pozitivnog ozračja

- Po čemu se u vašoj SDB može vidjeti da je pozitivno ozračje?
- Imate li pravila skupine i kako ih donosite?
- Kako “disciplinirate” dijete?

5) Uvažavajuća slika o djetetu

- Po čemu se može vidjeti da vi uvažavate dijete?
- Čime sve djetetu dajete do znanja da ga smatrate kompetentnim?
- Bojite li se ponuditi djetetu “opasne” materijale – pravi alat, noževe i vilice, staklene epruvete,...

6) Fleksibilna vremenska dimenzija

- Što djeca u vašoj skupini moraju raditi uvijek u isto vrijeme?
- Dajem li svakom djetetu onoliko vremena koliko mu je potrebno da završi aktivnost?
- Mora li SDB biti pospremljena u određeno vrijeme (npr. prije dolaska drugog odgojitelja) ?

Zaključak

- Kako implicitnu pedagogiju pretvoriti u refleksivnu praksu?
- Ne možemo se mijenjati, usavršavati, razvijati ako prethodno ne priznamo sebi svoju sadašnju kvalitetu.

- Važnost dijeljenja znanja, iskustva i savjeta s kolegama.
- Kontinuirano stručno usavršavanje
- Kritički prijatelj

- Svatko tko na bilo koji način želi utjecati ili podržavati razvoj druge osobe, treba se baviti osvještavanjem i kontinuiranim razvojem vlastite osobe!

Literatura:

1. Babić,N. i sur. (1997) Vrijednosni sustav odraslih, odgojna praksa i razvojni učinci: Društvena istraživanja, Zagreb, God.6, br 4-5
2. Gopik,A., Melitzoff, A., Kuhl,P. (2003.) Znanstvenik u kolijevci, Zagreb:Edvea
3. Hitrec,S. (2011) Upravljanje promjenama, Zagreb, Stručni skup ravnateljica predškolskih ustanova
4. Krizmanić, M. , Kolesarić, V. (1989.) Pokušaj konceptualizacije pojma “kvaliteta života”. U: Primijenjena psihologija, 10, 179-185.
5. Ljubetić, M. (2009.), Vrtić po mjeri djeteta, Zagreb: Školska knjiga
6. Ljubetić, M. (2007.), Biti kompetentan roditelj, Zagreb: Mali profesor
7. Mlinarević,V. Kompetencije odgojitelja i autonomija djeteta: Zbornik radova sa znanstvenog kolokvija.UDK372.3 stručni rad
8. Miljak, A. (2009.), Življenje djece u vrtiću, Zagreb: SM naklada
9. Petrović – Sočo,B. (2009.) Mijenjanje konteksta i odgojne prakse dječjih vrtića, Zagreb: Mali profesor

- 8. Petrović – Sočo, B. (2007.), Kontekst ustanove za rani odgoj i obrazovanje, Zagreb: Mali profesor
- 9. Senge, P. M. (2003.), Peta disciplina- principi i praksa učeće organizacije, Zagreb: Mozaik knjiga
- 10. Slunjski, E. (2001.), Integrirani predškolski kurikulum, Zagreb: Mali profesor
- 11. Slunjski, E. (2003.), Devet lica jednog odgojitelja, Zagreb: Mali profesor
- 12. Slunjski, E. (2006.), Stvaranje predškolskog kurikuluma u vrtiću – zajednici koja uči, Zagreb: Mali profesor
- 13. Slunjski, E. (2008.), Dječji vrtić – zajednica koja uči, Zagreb: Spectar media
- 14. Srića, V. (2009), Život kao igra, Zagreb: Algoritam
- 15. Šagud, M. (2006.) , Odgojitelj kao reflektivni praktičar, Petrinja: Visoka učiteljska škola

Hvala Vam na suradnji!

